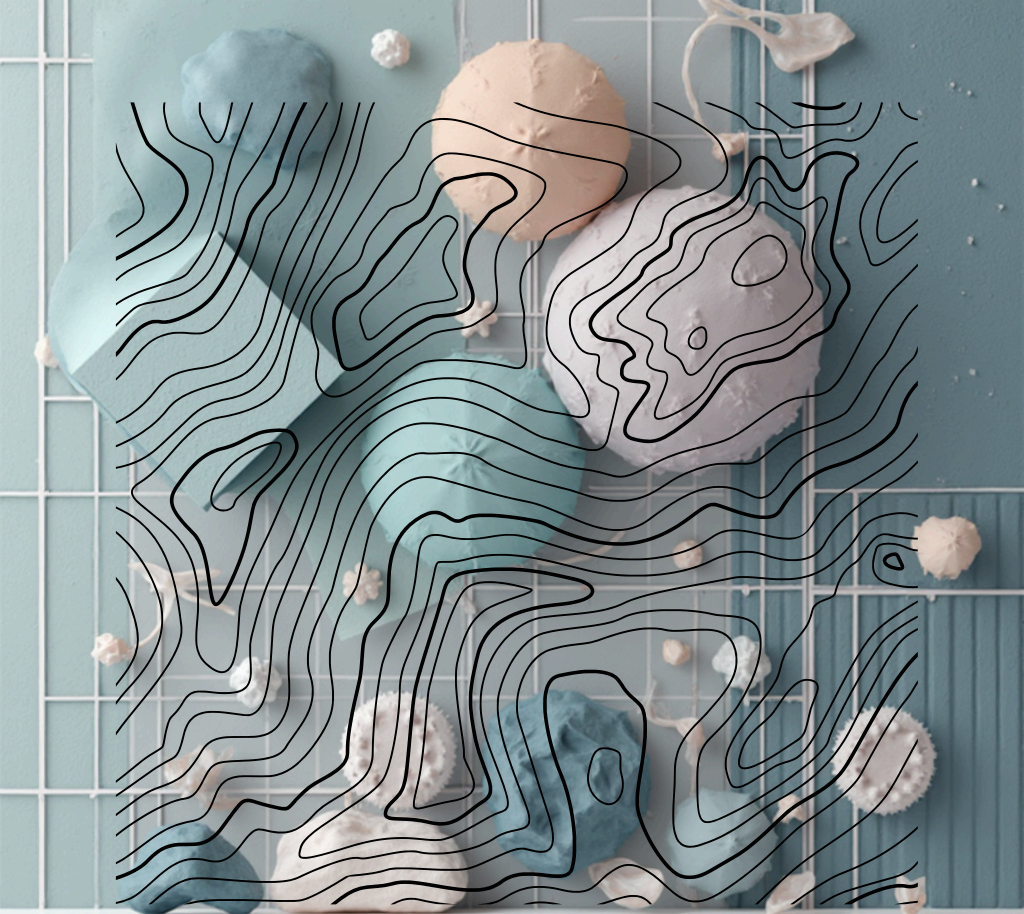

JUUKSURI HÜGIEEN JA TERVISEKAITSE

E-RAAMAT ON KOOSTATUD VASTAVALT
TERVISHOIUTEENUSTE KORRALDAMISE
SEADUSELE, TERVISEKAITSE SEADUSELE,
TERVISEAMETI JUHENDITELE,
KEMIKAALISEADUSELE, NING
KOSMEETIKATEENUSE OHUTUSE NÕUETELE.

3. Aseptika ja antiseptika

Aseptika – meetmed, millega välditakse mikroorganismide sattumist haavale, nahale või instrumentidele.

Antiseptika – mikroobide hävitamine keemiliste vahenditega.

Rakendamine juuksuritöös:

- enne töö alustamist ja pärast iga klienti puhastatakse ja desinfitseeritakse töövahendid (nt kammid, käärid, pardlid)
- nahale enne ja pärast lõikust võib kasutada antiseptilist lahust (nt 70% etanool)
- vajadusel kasutatakse ühekordseid kindaid ja maski, eriti haavandite või nahakahjustuste korral

4. Töövahendite ja instrumentide riskipõhine puhastamine, desinfitseerimine ja steriliseerimine

Desinfitseerimisprotsess:

Puhastamine veega ja neutraalse pesuainega.

1. Kuivatamine.
2. Keemiline desinfitseerimine vastavalt tootja juhendile.
3. Vajadusel steriliseerimine.

Vahendi tüüp	Näide	Riskitase	Töötlemisviis
Madal risk	Kammid, harjad	Kontakt terve nahaga	Puhastamine ja desinfitseerimine
Keskmine risk	Käärid, lõikurid	Võivad sattuda kokku kahjustatud nahaga	Desinfitseerimine alkoholipõhise vahendiga
Kõrge risk	Pardlid, nõelad (nt mikrolõikused)	Kontakt vere või nahavigastusega	Steriliseerimine autoklaavis või asendamine ühekordsete vahenditega

Iluteeninduses on instrumentide ja seadmete dekontaminatsioon oluline nakkuste leviku ennetamiseks ning kliendi ja personali tervise kaitseks. Dekontaminatsioon hõlmab kolme järjestikust etappi:

1. Puhastamine – eemaldatakse nähtav mustus ja orgaaniline materjal.
2. Desinfitseerimine – vähendatakse patogeensete mikroorganismide hulka ohutu tasemeni.
3. Steriliseerimine – hävitatakse kõik mikroorganismid, sh eosed.

Dekontamineerimise alal tuleb tagada puhta ja saastunud tsooni eraldatus, vältida ristsaastumist ning töödelda instrumendid vastavalt nende kasutusrisiki kategooriale:

- Madal risk – keskkonnapinnad, tööpinnad → puhastamine ja vajadusel desinfitseerimine.
- Keskmine risk – vahendid, mis puutuvad kokku naha või limaskestadega → puhastamine ja kõrgastme desinfitseerimine.
- Kõrge risk – vere või naha läbistamisega seotud vahendid → puhastamine, desinfitseerimine ja steriliseerimine.

Efektiivsus sõltub õigest meetodi ja vahendi valikust, puhastamise põhjalikkusest, vee kvaliteedist, töötemperatuurist ning kontaktiajast.

Termiline (kuumusega) dekontaminatsioon on eelistatud, kuna see on tõhusam ja ohutum kui keemiline.

Puhastamine peab alati eelnema desinfitseerimisele. Kasutada võib käsitsi pesu, spetsiaalseid detergente või ultrahelipuhastit (ei steriliseeri).

Desinfitseerimisel kasutatakse registreeritud biotsiide, järgides tootja juhiseid kontsentratsiooni, toimeaja ja ohutusnõuete osas. Biotsiidide kasutaja peab olema vastava väljaõppega.

Steriliseerimine on kohustuslik korduskasutatavate lõike-torkevahendite puhul. Eelistatud meetod on autoklaavimine, mis on usaldusväärne ja ökonoomne. UV- ja klaaskuulsterilisaatorid ei ole piisavalt efektiivsed ega sobi meditsiini- või iluteeninduse instrumentide steriliseerimiseks.

Steriliseerimise protsess peab olema jälgitav ja dokumenteeritud (päevik, testimise ajakava, hooldusandmed).

Säilitamine – dekontamineeritud instrumendid tuleb hoida puhtas, niiskuskindlas ja turvalises anumas, eraldi kasutatud vahenditest.

Erisus	Antiseptikum (Biotsiid)	Antibakteriaalne Toode
Kategooria	Biotsiid (reguleeritud biotsiidiseadusega)	Kosmeetikatoode
Ohutuse risk	Professionaalne toode nakkuste tõkestamiseks.	Tekitab valeturvalisuse , mis on teenuste pakkumisel ohtlik.
Tõendamine	Peab olema testitud akrediteeritud laboris, kinnitamaks mikroobide surmavat efektiivsust vastavalt kehtivatele standarditele.	Puuduvad testid, mis kinnitaks mikroorganismide hävitamist.
Tõhusus Viiruste Vastu	Tõhus, kui on saavutatud õige alkoholi kontsentratsioon.	Võimetu teatud viiruste (nt gripp, koroona, HIV) osas.
Toime Eesmärk	Hävitada kõik kahjulikud organismid: bakterid, seened ja viirused .	Tappa või pärssida bakterite arengut.

Nõuded Antiseptikumile (Biotsiidile) Isikuteeninduses

Antiseptikumid on spetsiifiliselt ettenähtud naha, limaskestade ja haavade antiseptikaks mikroorganismide hävitamiseks või nende arengu pärssimiseks.

Koostis ja tõhusus

Alkoholi sisaldus: Toode peab teatud viiruste (nt gripp, koroona, HIV) hävitamiseks sisaldama vähemalt 60% alkoholi.

Koostisosade järjekord: Kvaliteetse antiseptikumi sildil peaks alkoholi kogus olema loetletud koostisainete hulgas esimesena (või vähemalt näitama suurt kogust). Antibakteriaalsete toodete puhul on esimesena tihti antud vee kogus ja alkohol jääb alla 50%.

Märgistus ja kasutusjuhised

- Kohustuslik teave: antiseptikumi sildil peab alati olema kirjas:
  - Toimeaeg.
  - Soovitav kogus.
  - Tootja/maaletooja ja kõlblikusaeg.
- Märkus: kosmeetiliste puhastusvahendite puhul tavaliselt info toimeaja ja tegevuse kestvuse kohta puudub.

3. Kasutamine ja käitlemine

- Biotsiidi kasutaja teadmised: kutselisel biotsiidi kasutajal peavad olema vastavad teadmised ohtlikest omadustest, kasutustingimustest ning biotsiidi ohutu kasutamise oskused.
- Eesmärgikohane kasutamine: valitud toode peab kandma seda eesmärki, milleks seda isikuteeninduses kasutatakse (nakkuste tõkestamine).
- Hoiustamine: klienditeeninduses tuleb vältida nimetuid, siltideta, tolmuiseid või määrdunud pudeleid, mis tekitavad ebameeldiva emotsiooni.

Kokkuvõte teenuseosutajale

Valeturvalisuse oht: Antibakteriaalsed tooted võivad luua valeturvalisuse tunde, mis on eriti ohtlik isikuteeninduses, kus on oluline tagada maksimaalne hügieen ja nakkuste ennetamine

Kontrollige silte: Valige tooted, mis on märgistatud kui antiseptikumid või biotsiidid, ning kontrollige alkoholi sisaldust ja märgitud toimeaega.

Kätehügieeni esmatähtsus: Kuigi antiseptikum on vajalik valik, algab kõik siiski hoolikast kätepesust. Kätepesu võimaluse puudumisel või muul põhjusel valige hoolikalt, et kasutatav toode täidaks eesmärgi, milleks seda kasutatakse.

Professionaalsus: Klienditeeninduses on oluline vältida pudelite kasutamist, mis on nimetud, siltideta, tolmused või määrdunud, kuna need tekitavad negatiivse mulje ja ei kanna eesmärki. Kvaliteetse antiseptikumi kasutamine peaks olema meeldiv kogemus.

ALLIKAD

ilusalongi hea tava 27.05.2022 Leheküljed: 2;3;12;4;5;6;7;8;9;10

www.terviseamet.ee

<https://terviseamet.ee/keskkonnatervis/ettevotjale-ja-kohalikule-omavalitsusele/ilu-ja-isikuteenused#kas-kliendi-teavitam>

<https://terviseamet.ee/keskkonnatervis/ettevotjale-ja-kohalikule-omavalitsusele/ilu-ja-isikuteenused#kas-sooja-ja-kulma-v>

<https://www.terviseamet.ee/kemikaali-tooteohutus/biotsiidid>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1491978648050&uri=CELEX%3AO2009R1223-2017O3O3>

<https://www.terviseamet.ee/kemikaali-tooteohutus/kosmeetikatooted->

[info-ettevotjale](https://www.terviseamet.ee/kemikaali-tooteohutus/kosmeetikatooted-info-ettevotjale)

www.allergialiit.ee

www.cleanella.ee

Ilmu - ja isikuteenuste osutamisel kasutatavate seadmete ja instrumentide dekontaminatsioon. www.terviseamet.ee

https://www.kliinik.ee/haiguste_abc/ekseem/id-283